

УДК 343.9

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.2.75>

А. С. Смірнов

кандидат медичних наук, доцент,

докторант

Дніпровського державного університету внутрішніх справ

ORCID ID: 0009-0006-5599-0939

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНОГО АПАРАТУ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НЕВИРОБНИЧІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

У статті автором зосереджено увагу на дослідженні понятійно-категоріального апарату кримінологічної діяльності в невинробничій сфері України. Зокрема, таких понять, як: «сфера» в розумінні діяльності суб'єктів суспільних відносин, «послуга» в економічному її розумінні, «невинробнича сфера» та «сфера послуг». За результатом дослідження автором пропонуються наукові результати, які мають практичне значення, і можуть бути враховані під час розробки актуальних питань кримінологічної діяльності в невинробничій сфері України.

Загальновідомо та аксіоматично, що вивчення правового явища вимагає огляду фундаментальних понять, які можуть відкрити завісу процесу та історії його створення, а також прояснити суть. Це твердження стосується й кримінологічної діяльності в невинробничій сфері України.

Так, у зв'язку з тим, що в наукових та правоохоронних колах невинробничу сферу досить часто ототожнюють зі сферою послуг, автор спробував поглянути на їхній взаємозв'язок та взаємозалежність крізь призму розуміння кримінологічної діяльності в рамках цього дослідження.

З аналізу викладеного вище матеріалу стало зрозуміло, що поняття «невинробничий сектор» логічно співвідноситься та ототожнюється з поняттям «сфера послуг». Однак ці поняття не можна використовувати як синоніми для позначення одного й того ж економічного явища. Адже «невинробничий сектор» – це ширше поняття і може включати сфери діяльності, які не зосереджені на наданні послуг безпосередньо споживачам (наприклад, проведення досліджень та розробка новітніх технологій, що можуть призвести до створення нових продуктів чи послуг або підтримки інших галузей), тоді як «сектор послуг» зосереджений на наданні послуги, що відповідає потребам споживачів. Отже, ці поняття взаємопов'язані, але не абсолютно тотожні. Більше того, висновки, отримані в ході цього дослідження понятійно-категоріального апарату кримінологічної діяльності в невинробничому секторі України, можуть бути корисними для фахівців-кримінологів, які зацікавлені в розробці питань у цьому напрямку.

Науково цінним в подальшому вбачається дослідження поняття кримінологічної діяльності в невинробничій сфері України. Чому є підґрунтям дане дослідження.

Ключові слова: невинробнича сфера, сфера послуг, послуги, сфера, запобігання корупції, кримінологічна діяльність.

Постановка проблеми. Загальновідомо та аксіоматично, що дослідження правового явища вимагає огляду основоположних понять, які можуть відкрити завісу процесу та історії його створення, а також з'ясування сутності. Це твердження так само стосується, і кримінологічної діяльності в невинробничій сфері України.

З цього приводу вдало зазначають С. Панчишин та І. Грабинська, що формування вітчизняної терміносистеми фундаментальної економічної науки в останні два-три десятиліття відбувається непослідовно і суперечливо, що зумовлено наявністю протилежних підходів до тлумачення змісту, складників, методології,

філософії та базових категорій цієї науки. Полярність поглядів економістів-аналітиків уповільнила становлення її основного потоку, висновки і твердження якого поділяє більшість науковців-дослідників, які використовують усталену термінологію. Лише наявність мейнстриму та цілісної системи взаємоузгоджених термінів та категорій дає змогу однозначно сформулювати головні постулати та методологію цієї науки, уникати та розв'язувати теоретичні суперечності і одночасно підвищувати рівень її викладання [1, с. 113].

Ба більше, автори продовжують, що вітчизняна економічна терміносистема складається уже кілька століть, як і такі ж терміносистеми інших країн (за спостереженням С. Панчишина та І. Грабинської, окремі науковці ведуть відлік цієї системи ще з часів Анахарсія). Поряд з цим, ними наголошується, що упродовж радянського періоду відбулась певна затримка в розвитку економічної термінології. З відновленням державної незалежності і ринковою трансформацією економіки велика кількість термінів і категорій влилась у вітчизняну економічну терміносистему через переклади англomовної літератури, головню американської, а також досліджень українських учених. Інтеграція та диференціація наукового знання також збагачують термінами фундаментальну економічну науку [1, с. 113].

Отже, у зв'язку з тим, що в наукових та правозастосовних колах невиробничу сферу досить часто ототожнюють із сферою послуг. Спробуємо поглянути на їх співвідношення та взаємозалежність через призму розуміння кримінологічної діяльності в рамках цього дослідження.

Дослідження понятійно-категоріального апарату кримінологічної діяльності в невиробничій сфері не виступало наразі предметом окремого або комплексного наукового дослідження. Проте, деякі питання кримінологічної діяльності в невиробничій сфері України досліджували такі вчені, як: А.В. Андрушко, Д.О. Анісімов, К.А. Бабенко, О.І. Білик, О.С. Бондаренко, А.А. Буравська, М.В. Буряк, Н.Г. Діденко, О.О. Дриголь, Н.О. Жукова, Б.Б. Коваль, М.В. Кондрашова, С.Ж. Лаза-

ренко, В.І. Мельниченко, О.В. Новікова, Н.М. Овчаренко, Т.П. Панченко, О.О. Пищуліна, Р.М. Резнік, А.В. Стаднік, О.Г. Хрімль та інші.

Мета статті полягає у визначенні понятійно-категоріального апарату кримінологічної діяльності в невиробничій сфері України.

Виклад основного матеріалу. На початку дослідження зазначимо, що під сферою розуміють – 1) область дії, межі поширення чогось; 2) громадське оточення, обстановка, середовище; 3) коло осіб, об'єднаних суспільними інтересами) – економічними, науковими тощо [2, с. 239], 4) сукупність умов, середовище, в якому щось відбувається; 5) район дії, межа поширення чого-небудь [3, с. 685].

Згідно економічного словника за редакцією Й.С. Завадського, Т.В. Осовської та О.О. Юшкевич невиробнича сфера (англ. non-production sphere) – галузь діяльності людей, результатом якої є різні послуги, що задовольняють потреби суспільства та окремих його членів і пов'язані зі створенням доданої вартості. До невиробничої сфери відносять житлово-комунальне господарство та побутове обслуговування, пасажирський транспорт; зв'язок; охорону здоров'я, фізичну культуру та соціальне забезпечення; освіту, культуру та мистецтво; кредитування та державне страхування; державний апарат з його органами; громадські організації тощо [4, с. 199]. Згідно Словника економіста та підприємця за редакцією А.М. Туренко, І.А. Дмитрієва, О.С. Іванілов, І.Ю. Шевченко невиробнича сфера – це умовна назва галузей і видів діяльності, що не відносяться до матеріального виробництва [5, с. 201]. Згідно Тлумачного словника економіста за редакцією С.М. Гончарова невиробнича сфера – сукупність галузей народного господарства та видів діяльності людей, що надають необхідні послуги суспільству та окремим його членам і безпосередньо не пов'язані зі створенням матеріальних благ (зв'язок, транспорт, житлово-комунальне господарство, охорона здоров'я, освіта, культура тощо) [2, с. 193].

Як можемо побачити, невиробнича сфера в Україні виступає галуззю діяльності у вигляді надання послуг з метою

забезпечення потреб населення. При цьому, продуктом такої діяльності виступають різноманітні послуги.

Разом із тим, перелік послуг які можуть надаватись в рамках невиробничої сфери, в залежності від запропонованих дефініцій можуть мати відмінності.

Один із найширших переліків галузей народного господарства та видів людської діяльності в невиробничій сфері надано у Економічному словнику-довіднику за редакцією С.В. Мочерного.

В першу чергу автори виходять із того, що невиробнича сфера – це сукупність галузей народного господарства і видів діяльності, де виробляються різноманітні нематеріальні послуги для задоволення соціальних, духовних потреб людей і суспільства в цілому. Ці потреби необхідні для всебічного розвитку особи, збереження і зміцнення здоров'я людей. До невиробничої сфери належать житлово-комунальне і побутове обслуговування населення; пасажирських транспорт, зв'язок, охорона здоров'я, фізична культура і соціальне забезпечення, освіта, культура, мистецтво, наука і наукове обслуговування, управління, громадські організації. Більше того, автори зазначають, що розвиток невиробничої сфери залежить від рівня продуктивності праці у матеріальному виробництві, характеру відносин власності, економічної політики держави та інших факторів. У розвинутих країнах світу частка невиробничої сфери досягає величезних розмірів (понад 60%) і тенденція до її зростання зберігається [6, с. 221].

Далі, варто також виходити з того, що послуга – це діяльність, яка здійснюється для задоволення потреб або інших зручностей наданих будь-кому [7]. Ба більше, послугу можна розглядати, як результат діяльності у певних сферах життя людини, що здійснюється певним виробником на замовлення. Так, С.С. Конах наголошує, що у послуги як продукту суттєвим є те, що вона не накопичується, не транспортується, не існує окремо від виробників. Замовник споживає послугу в момент її надання [8, с. 46].

І.А. Сікірницька та С.С. Кучерук зазначають, що послуги є результатом різнорізної діяльності, що здійснюється виробни-

ком на замовлення будь-яких споживачів (окремих громадян підприємств, організацій, підприємців). Специфіка послуг як продукції полягає в тому, що послуги не накопичуються, не транспортуються, не існують окремо від виробників, тобто вони споживаються, в основному, в момент їх надання [9, с. 164].

Окремі автори послугу визначають, як нематеріальний товар. Зокрема, про це пише А. Вітренко в науковій роботі за темою: «Сутність нематеріальної послуги як особливої теоретичної категорії в системі сучасної постіндустріальної економіки».

На думку зазначеного вище науковця послуга – особливий нематеріальний товар, який включається в процес виробництва та обігу у формі певної продуктивної та корисної дії виробника, щодо перетворення власних та залучених ресурсів споживача у вигляді самої людини, її власності, правочинів, інформаційних масивів з метою задоволення унікальної потреби (зазвичай, нематеріальної) споживача [10, с. 46]. Більше того, в результаті проведеного автором дослідження, ним було сформовано багато дискусійних питань, зокрема, проблема нематеріальності деяких видів послуг, наприклад говорить науковець, послуг з охорони здоров'я, адже на його думку, що може бути більш матеріальним для людини аніж вона сама? Проблема матеріальності послуги та притаманних їй матеріальних елементів, які застосовуються в процесі виробництва послуги. Проблема інтеграції послуги в матеріальне виробництво товарів. Проблема визначення характерних ознак послуги як економічної категорії, та залучення специфічних ресурсів споживача послуги, без яких виробництво послуги не є можливим тощо [10, с. 48].

Отже, розглянувши визначення послуг, зрозумівши їх сутність та зміст, можна перейти до розгляду поняття «сфера послуг».

О.Б. Моргулець зазначає, що сфера послуг представляє собою сукупність галузей, підгалузей і видів діяльності, функціональне призначення яких у системі суспільного виробництва виражається у виробництві й реалізації послуг і духов-

них благ для населення [11, с. 10]. Ба більше, автор наголошує, що сфера послуг як система подібна до системи виробництва в промисловості: в обох випадках є певні затрати – ресурси, і є операційний процес, в результаті якого підприємство отримує готовий продукт – товар або послугу. А отже, зосереджує увагу науковець, система управління у сфері послуг мало чим відрізняється від системи управління виробництвом товарної продукції, хоча і має свої особливості [11, с. 107].

Згідно Тлумачного словника економіста за редакцією С.М. Гончарова «сфера послуг» – інфраструктура, що охоплює ті галузі народного господарства, які надають в основному послуги споживачам (пасажирських транспорт, зв'язок, побутове обслуговування, освіта, охорона здоров'я, телебачення, пансіонати тощо) [2, с. 239].

Згідно Економічного словника-довідника за редакцією С.В. Мочерного «сфера послуг» – сукупність галузей народного господарства, які безпосередньо обслуговують населення. Одна група галузей надає матеріальні послуги (громадське харчування, житлово-комунальне господарство, різні види побутового обслуговування та ін.). Друга група включає галузі, що забезпечують людей переважно духовними та іншими нематеріальними благами (освіта, охорона здоров'я, культура, мистецтво тощо). Особливість праці у сфері послуг полягає в тому, що вона має безпосередній вплив на людину як об'єкт її застосування. Процес виробництва багатьох послуг збігається з процесом їх споживання [6, с. 319].

Поняття «сфера послуг» широко розповсюджене серед економістів та знаходиться в їх полі зору, як економічна категорія. Зокрема, С.С. Конах в рамках свої наукових робіт досліджував теоретичні підходи до визначення сутності поняття «сфера послуг».

З цього приводу автор зазначає, що сфера послуг складається з матеріальних і нематеріальних послуг (або соціально-культурних). Класифікація вітчизняних послуг почалась у 1970-х роках з послуг виробництва й охопила понад 1 500 видів послуг. Проте, робить акцент науковець, вона не є вичерпною, тому що не містить

нових видів послуг. Матеріальними послугами С.С. Конах називає діяльність підприємств і організацій, які задовольняють матеріальні потреби споживача. До таких відносить: побудування будинку; комунальні послуги – водопостачання, теплопостачання; торгівля і громадське харчування – ринки, магазини, кафе, ресторани; службою побуту – перукарні, хімчистки, ательє, пральні [8, с. 46]. Враховуючи це, науковець під сферою послуг уявляє систему, елементи якої служать сприянню різної діяльності, з одного боку, і задоволенню потреб населення – з іншого; та в даний час охоплює всі напрямки життєдіяльності людини, надаючи безпосередній вплив на соціально-економічний розвиток суспільства [8, с. 48].

Більше цього, Д.В. Саїнчук зазначає, що зростання наукового інтересу до вивчення сфери послуг викликано тим, що сфера послуг досягла випереджаючих темпів розвитку і на сучасному етапі є одним із визначальних факторів та критеріїв оцінки переходу суспільства на новий щабель цивілізаційного розвитку, а питання формування ефективних механізмів функціонування сфери послуг стає вирішальним фактором прискорення суспільного прогресу. Сфера послуг перетворюється у вагомий виробник наукових знань. Зміни відбуваються у самій структурі послуг. На центральне місце виходять інтелектуальні послуги, тобто ті, наголошує автор, що залежать від розвитку людини як мірила економічного розвитку. Провідні країни світу мають стратегічну мету – розвиток економіки знань, основою якої є не матеріальна, а інтелектуальна складова. Також науковець принагідно зауважує, що розвиток нових інформаційно-комунікаційних технологій, головним чином Інтернету, змінює організацію бізнесу, тому що, на його думку, він сильно прив'язаний до програмного забезпечення, яке вимагає постійного вдосконалювання в міру свого розвитку. Збільшується інтерес до інновацій у сфері послуг, усувається історична перевага інноваційної політики з галузі промисловості у сферу послуг [12].

В свою чергу в Законі України «Про фінансові послуги та фінансові компанії»

від 14 грудня 2021 року № 1953-IX законодавець використовує поняття «допоміжні послуги».

Так, згідно п. 12 ст. 1 зазначеного закону «допоміжні послуги» – послуги, пов’язані з фінансовими послугами та/або із здійсненням діяльності з надання фінансових послуг, які не належать до посередницьких послуг, а саме:

а) послуги із врегулювання простроченої заборгованості споживачів, які надаються колекторською компанією;

б) послуги із збирання, оброблення, зберігання, захисту та використання інформації про виконання особами грошових зобов’язань, які надаються бюро кредитних історій;

в) послуги, які надаються на підставі ліцензії на здійснення операцій з готівкою відповідно до Закону України «Про Національний банк України»;

г) інформаційні послуги на ринках капіталу та організованих товарних ринках, а також інші послуги, надання яких потребує авторизації відповідно до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»;

ґ) актуарні послуги, надання яких потребує авторизації відповідно до Закону України «Про страхування»;

д) послуги, що є допоміжними до платіжних послуг відповідно до Закону України «Про платіжні послуги»;

е) послуги, визначені як допоміжні спеціальними законами [13].

Окрім цього, в Законі України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» від 14 грудня 2021 року № 1953-IX зустрічаються також такі види послуг, як фінансові та інформаційні.

Так, згідно п. 64 ст. 1 зазначеного вище закону «фінансова послуга» – операція або декілька операцій, пов’язаних однією правовою метою, з фінансовими засобами, що здійснюються в інтересах інших осіб, ніж надавач такої фінансової послуги, а також послуги, прямо визначені спеціальними законами як фінансові послуги [13].

Дещо інше визначення фінансової послуги було запропоновано в Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових

послуг» від 12 липня 2001 року № 2664-III, який наразі вже втратив чинність.

Так, згідно п. 5 ч. 1 ст. 1 зазначеного закону було встановлено, що фінансова послуга – операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, – і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів [14].

Поряд із цим, в досліджуваному нормативно-правовому акті було передбачено визначення посередницьких послуг, на відміну від тексту його наступника (мається на увазі Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» від 14 грудня 2021 року № 1953-IX).

Так, згідно з п. 29 ч. 1 ст. 1 було встановлено, що посередницькі послуги на ринках фінансових послуг – діяльність юридичних осіб чи фізичних осіб – підприємців, якщо інше не передбачено законом, що включає консультування, експертно-інформаційні послуги, роботу з підготовки, укладення та виконання (супроводження) договорів про надання фінансових послуг, інші послуги, визначені законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг [14].

З цього питання принагідно наголошує С. Панчишин, що у вітчизняній фаховій літературі дедалі частіше застосовують термін «ринки фінансових послуг», щоб позначити індустрію, сектор чи навіть ринки фінансових послуг загалом, що, на його думку, є помилковим. Таке трактування, зауважує автор, не узгоджується із базовим визначенням ринків фінансових послуг і вступає у методологічний дисонанс із положеннями фундаментальної економічної науки, і зокрема із базовими визначеннями ринку та ринкового механізму [1, с. 109].

Як було вже зазначено вище класифікація послуг в невиробничій сфері може бути досить розгалужена. В неї, зокрема, входять й адміністративні послуги, які надаються в рамках публічно-правового поля суб’єктами владних повноважень.

Згідно Великої української енциклопедії за редакцією А.М. Киридон, адміністра-

тивна послуга визначається як результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону [15, с. 11].

На думку О.В. Левченко під адміністративною послугою можна розглядати форму сервісної діяльності органів та посадових осіб публічної адміністрації, яка здійснюється у визначеному законом порядку, спрямована на забезпечення умов для належної реалізації суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів, виконання обов'язків особи, що здійснюється за заявою такої особи, результатом якої є прийняття адміністративного акту. Разом із тим, автор зазначає, що адміністративну послугу можна визначити й у широкому розумінні, як інститут адміністративного права, який регулює правовідносини, що виникають на підставі ініціативи приватної особи щодо реалізації її суб'єктивних прав чи виконання нею обов'язків у межах адміністративної процедури здійснення відповідних владних повноважень суб'єктом надання такої послуги, результатом якої є прийняття адміністративного акту [16, с. 149].

Поряд з цим, Г.М. Писаренко зазначає, що адміністративні послуги – це та частина публічних послуг, які надаються органами виконавчої влади та місцевого самоврядування і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень. Прикметник «адміністративні», на думку автора, вказує на суб'єкта, який надає послуги (адміністрацію) та владну (адміністративну) природу діяльності щодо надання цих послуг [17, с. 162].

Деякі визначення адміністративних послуг розміщено на сторінках нормативно-правових актів, які регулювали або регулюють адміністративно-правову діяльність, зокрема, у сфері послуг.

Так, згідно наразі вже не чинного Тимчасового порядку надання адміністративних послуг затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо упорядкування адміністративних послуг» від 17 липня 2009 року № 737, адміністративна послуга визначалась як послуга,

яка є результатом здійснення суб'єктом повноважень щодо прийняття згідно з нормативно-правовими актами на звернення фізичної або юридичної особи адміністративного акта, спрямованого на реалізацію та захист її прав і законних інтересів та/або на виконання особою визначених законом обов'язків (отримання дозволу (ліцензії), сертифіката, посвідчення та інших документів, реєстрація тощо) [18].

Щодо чинних законодавчих актів, то визначення адміністративна послуга законодавцем надано в ст. 1 Закону України «Про адміністративні послуги» від 06 вересня 2012 року № 5203-VI.

Зокрема, під адміністративними послугами варто розуміти – результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або здійснення обов'язків такої особи відповідно до закону [19].

З аналізу окресленого вище матеріалу, можна зрозуміти, що поняття «невиробнича сфера» логічно співвідноситься і отожднюється з поняттям «сфера послуг». Проте, ці поняття не можуть бути використані як синоніми для позначення одного і того ж самого економічного явища. Адже, «невиробнича сфера» є більш широким поняттям, і може включати галузі діяльності, які не орієнтовані надання послуг безпосередньо споживачам (наприклад, проведення досліджень та розробка новітніх технологій, які можуть спонукати створення нових виробів чи послуг або сприяння іншим галузям промисловості), тоді як «сфера послуг» зосереджується на забезпеченні сервісу, який відповідає потребам споживачів. Тому, ці поняття є взаємопов'язаними, однак не абсолютно ідентичними. Ба більше, отримані висновки в ході даного дослідження понятійно-категоріального апарату кримінологічної діяльності в невиробничій сфері України можуть стати у нагоді фахівцям кримінологічного спрямування, які цікавляться розробкою питань у цьому напрямку. Поміж цього, науково цінним в подальшому є дослідження поняття кримінологічної діяльності в невиробничій сфері України. Чому також є підґрунтям дане дослідження.

Список використаної літератури:

1. Панчишин С., Грабинська Р. Про вітчизняну терміносистему фундаментальної економічної науки. *Економічна теорія*. 2020. № 2. С. 99–115.
2. Тлумачний словник економіста / за ред. проф. С.М. Гончарова. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 264 с.
3. Сучасний тлумачний словник української мови: 60 000 слів / За заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В.В. Дубічинського. Харків : ВД «ШКОЛА», 2009. 832 с.
4. Завадський Й.С., Осовська Т.В., Юшкевич О.О. Економічний словник. Київ : Кондор, 2006. 365 с.
5. Словник економіста та підприємця / А.М. Туренко, І.А. Дмитрієв, О.С. Іванілов, І.Ю. Шевченко. Харків : ХНАДУ, 2018. 340 с.
6. Економічний словник-довідник / за ред. проф. С.В. Мочерного. Київ : Феміна, 1995. 368 с.
7. Данилюк Т.І. Сутність поняття «послуга»: теоретичні аспекти. *Ефективна економіка*. 2014. № 8. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3247>
8. Конах С.С. Теоретичні підходи до визначення сутності поняття «сфера послуг». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2015. Вип. 12. С. 46–49.
9. Сікірницька І.А., Кучерук С.С. Перспективи розвитку сфери послуг в Україні. *Інноваційна економіка*. 2013. № 43. С. 164–165.
10. Вітренко А. Сутність нематеріальної послуги як особливої теоретичної категорії в системі сучасної постіндустріальної економіки. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2015. № 8 (173). С. 42–49.
11. Моргулець О.Б. Менеджмент у сфері послуг : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 384 с.
12. Саїнчук Д.В. Сфера послуг як пріоритетний напрямок економічного розвитку в умовах переходу до економіки знань. *Збірник наукових праць «Економічні науки»*. 2010. С. 45–53. URL: http://zbirnuk.bukuniver.edu.ua/issue_articles/9_1.pdf
13. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон від 14.12.2021 № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
14. Про фінансові послуги та державне регулювання ризиків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>
15. Велика українська енциклопедія. Тематичний реєстр гасел з напрямку «Юридичні науки» / за ред. д. і. н., проф. А.М. Киридон. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2017. 152 с.
16. Левченко О.В. Поняття та ознаки адміністративних послуг: сучасний погляд на наукові дискусії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2015. № 18. Том 1. С. 146–149.
17. Писаренко Г.М. Адміністративні послуги в Україні. *Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць*. Вип. 26. Одеса : Юридична література, 2005. С. 160–165.
18. Про заходи щодо упорядкування адміністративних послуг : Постанова від 17.07.2009 № 737. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/737-2009-п#Text>
19. Про адміністративні послуги : Закон від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>
20. Анісімов Д.О. Кримінальна відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань : дис.... д-ра філос.: 081. Дніпро, 2022. 230 с.

Smirnov A.S. Definition of the conceptual-categorical framework of criminological activity in the non-production sector of Ukraine

In the article, the author focuses on the study of the conceptual and categorical apparatus of criminological activity in the non-production sector of Ukraine. In particular, such concepts as: «sphere» in the understanding of the activities of subjects of social relations, «service» in its economic sense, «non-production sector» and «service sector». Based on the results of the research, the author offers scientific results that have practical significance and can be taken into account when developing topical issues of criminological activity in the non-production sector of Ukraine.

It is generally known and axiomatic that the study of a legal phenomenon requires a review of fundamental concepts that can open the veil of the process and the history of its creation, as well as clarify the essence. This statement also applies to criminological activity in the non-production sphere of Ukraine.

So, in connection with the fact that in scientific and law enforcement circles, the non-manufacturing sphere is quite often equated with the service sphere. The author tried to look at their relationship and interdependence through the prism of understanding criminological activity within the framework of this study.

From the analysis of the material outlined above, it became clear that the concept of «non-production sector» is logically correlated and identified with the concept of «service sector». However, these concepts cannot be used as synonyms to denote the same economic phenomenon. After all, «non-production sector» is a broader concept and can include fields of activity that are not focused on providing services directly to consumers (for example, conducting research and developing the latest technologies that can lead to the creation of new products or services or support other industries), while the «service sector» focuses on providing a service that meets the needs of consumers. Therefore, these concepts are interrelated, but not absolutely identical. Moreover, the conclusions obtained in the course of this study of the conceptual and categorical apparatus of criminological activity in the non-production sector of Ukraine may be useful to criminological specialists who are interested in the development of issues in this direction. Among this, research of the concept of criminological activity in the non-production sphere of Ukraine is scientifically valuable in the future. Why is also the basis of this study.

Key words: *non-production sector, service sector, services, sphere, corruption prevention, criminological activity.*